

Soy checheno

Guerman Saduláyev

Siglo XXI. Madrid, 2008

Imma Tubella | rectora@uoc.edu

Rectora de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

«Potser podria continuar vivint així [...] com si al món no passés res». Així comença la novel·la *Soy checheno*, de Guerman Saduláyev, advocat i escriptor txetxè. L'anomena novel·la «de fragmentació»,

perquè es tracta d'una sèrie de reflexions fragmentades, que l'autor dispara com si es tractés de metralla, per intentar entendre la tragèdia de Txetxènia des de l'interior, amb una barreja de confusió, perplexitat, però sempre, en darrer terme, afirmació de la voluntat de ser.

«És difícil ser txetxè [...] i, passi el que passi, no pots plorar. Només pots plorar una vegada, una sola vegada: quan mori la teva mare». Al principi Saduláyev no té consciència de ser txetxè. Sap que estima la seva terra, les muntanyes blaves, les negres, la terra fèrtil, el blat i el sègol. De mare russa, la seva vida transcorre dins d'una rutina quotidiana plàcida i feliç. Però de sobte arriba una guerra. Arriba del nord, d'allà on vénen totes les desgràcies. «Però s'acabarà aviat perquè tot plegat es tracta d'un terrible malentès».

Els txetxens havien oblidat que ho eren. En realitat a l'origen eren un grup de tribus amb forta personalitat, que vivien juntes sense grans problemes. És Rússia qui els ajuda,

amb totes les seves forces, a cohesionar-se i a convertir-se en una autèntica nació. És el que Saduláyev anomena la teoria del caràcter passionari dels pobles, adormits en el seu benestar, però que de sobte s'enfronten amb la seva supervivència amenaçada per la incomprensió, la ceguesa o l'ambició dels pobles veïns. El caràcter passionari és la força que determina la seva evolució. Si els txetxens sobreviuen a la guerra seran una nació que haurà d'agrair a Rússia que els hagi obligat a unir-se i a entendre's creant el sentiment de pertinença a les tribus que fins abans de la guerra vivien replegades sobre elles mateixes: els aris, els hurrites o els khàzars. «Els russos són la darrera esperança. Ens obligaran a ser txetxens i a ser homes, perquè per a ells cada txetxè és un guerriller, cada txetxè és un enemic. I, aleshores, només resta vèncer o morir».

«Voleu un txetxè? Doncs tindreu un txetxè!» Aquest sentiment de pertinença que expressa tràgicament Saduláyev m'ha ajudat a entendre l'acció de les dones txetxenes al teatre Dubrovka de Moscou. Ha de ser enorme la desesperació d'un poble perquè la seva gent decideixi organitzar accions com aquella. La imatge de les dones vestides de negre, amb cinturons explosius i armes a les mans, disposades a morir malgrat ser mares moltes d'elles, s'ha incrustat a la meua memòria per sempre. Dubrovka va acabar amb 140 morts. Putin va utilitzar gasos letals que van matar igualment guerrillers i ostatges. I després van venir els

**Txetxènia, un milió d'habitants,
cent cinquanta mil morts,
set mil desapareguts,
la majoria població civil.**

gairebé 400 morts de l'escola de Beslan, la majoria nens. El comando txetxè sabia que Putin ha declarat repetides vegades que abans de negociar prefereix veure segrestadors i segrestats morts. Això és el que va fer al teatre de Moscou i el que va tornar a fer a l'escola de Beslan.

«Per què no sonen les campanes?» El 1999, després de la derrota de l'exèrcit rus a Txetxènia, es va signar un acord de pau que reconeixia la seva independència. Però Putin el trenca i comença una nova guerra contra el poble txetxè. Des de llavors la seva política ha estat la repressió, la terra cremada, la destrucció de Grozni i la neteja ètnica. Segons el Kavkaz Center, l'exèrcit rus ha matat uns 42 mil nens d'edats inferiors a onze anys i utilitza armes prohibides, com per exemple les bombes de buit, tant les destructives com les nuclears, o les *cluster*, fabricades, per cert, a l'Estat espanyol. Espanya fabrica l'armament més cruel que es pugui utilitzar contra la població civil i hi comercia. Expal (pública) i Instalaza fabriquen bombes *cluster* capaces de provocar mutilacions 30 anys després d'haver estat llençades. El darrer juliol la ministra Chacón va dir que properament en prohibiria la fabricació. Esperem que així sigui.

Txetxènia, un milió d'habitants, cent cinquanta mil morts, set mil desapareguts, la majoria població civil. Contra el terrorisme d'estat, terrorisme de resistència. «Només resta vèncer o morir». Anna Politkóvskaia (1958-2006) va gosar

denunciar la mort d'innocents en el moment que Putin explicava al món que els atacs eren selectius. La van matar.

«El meu nom és Saduláyev, Guerman Umaralievich. Sóc txetxè. Jo no sé tenir por. Nosaltres els txetxens tenim atrofiada del tot la part del cervell que respon a la por. Em podeu matar, ho podeu fer més tard o més aviat, vosaltres o uns altres, tot i que nosaltres els txetxens ja estem morts i els morts no temen la mort. Per cada un dels nostres en cauran deu dels vostres. Som així». Llegint la magnífica prosa de Saduláyev en forma de carta diàleg amb la seva mare biològica, que sovint confon amb la seva pàtria, han anat passant pel meu pensament en Nadim de Sarajevo, la Jadranka de Croàcia, el vell soldat que vaig trobar prop del front armat fins a les dents que anava a matar tants serbis com li fos possible. Acabaven de matar el seu fill després d'haver-lo torturat, haver-li tallat els genitals i amb ells taponat la boca. He pensat amb en Jon i amb en Ruari, amb en Salvador i amb tants d'altres. Alguns han passat de ser terroristes a ser herois, altres encara hauran d'esperar. |

